

**КОМУНАЛЬНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХАРКІВСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»**

СХВАЛЕНО

Протокол Вченої ради КВНЗ
«Харківська академія неперервної
освіти»

№ 6 від 29.12.2025

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ КВНЗ «Харківська
академія неперервної освіти»

№ 109 від 29.12.2025

ПРОГРАМА

продовженої навчально-методичної форми
підвищення кваліфікації
педагогів закладів дошкільної освіти

**ПОСТІЙНО ДІЮЧИЙ СЕМІНАР
«ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ДІТЕЙ У ЗДО»**

Харків-2025

Актуальність. Забезпечення безпеки дитини є одним із ключових завдань сучасної системи дошкільного освіти. У період воєнного стану, соціальної нестабільності та зростання рівня стресових ситуацій у суспільстві питання захисту дітей від насильства та жорсткого поводження набуває особливої значущості. Дошкільний вік – це період активного формування емоційної сфери, довіри до світу та здатності до соціальної взаємодії, тому будь-який прояв агресії, приниження чи психологічного тиску може мати довготривалі негативні наслідки для розвитку особистості дитини.

Із метою виконання Стратегічного плану діяльності Міністерства освіти і науки України до 2027 року, відповідно до Меморандуму про взаєморозуміння між представництвом Save the Children в Україні та Міністерством освіти і науки України у закладах дошкільної освіти України впроваджується Політика забезпечення безпеки дітей.

Згідно з постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Типової програми унеможливлення насильства та жорсткого поводження з дітьми» заклади дошкільної освіти (далі – ЗДО) мають забезпечити функціонування ефективної системи унеможливлення будь-якого виду насильства та жорсткого поводження з дітьми, створення у закладах освіти середовища, вільного від насильства та жорсткого поводження з дитиною.

Провідну роль у створенні безпечного, доброзичливого та підтримувального середовища відіграють педагоги ЗДО. Вони також є захисниками прав дитини, які зобов'язані своєчасно розпізнавати ознаки насильства, реагувати відповідно до законодавства та будувати партнерську взаємодію з батьками.

З огляду на це, актуальним є організація роботи постійно діючого семінару для педагогів ЗДО, діяльність якого спрямована на надання їм допомоги з питань профілактики насильства, формування у них практичних навичок безпечної педагогічної взаємодії та створення умов, що забезпечують психологічний комфорт і добробут кожної дитини. Це відповідає вимогам сучасної освітньої політики України, Конвенції ООН про права дитини та державному стандарту дошкільного освіти.

Програму постійно діючого семінару розроблено на основі Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних закладів дошкільної освіти щодо надання психологічної підтримки учасникам освітнього процесу, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 15.01.2025 № 46.

Програма роботи постійно діючого семінару містить методичну складову (9 год – 0,3 кредита ЄКТС) та тематичний спецкурс-тренінг (6 год – 0,2 кредита ЄКТС). Загальна кількість годин підвищення кваліфікації учасників постійно діючого семінару протягом календарного року становить 15 годин (0,5 кредита ЄКТС).

Зміст роботи постійно діючого семінару забезпечують Центр виховання та розвитку особистості (керівник Тетяна ГОРБЕНКО, методист Наталія КАПУСТИНА), за участі науково-педагогічних працівників кафедри методики дошкільної та початкової освіти (завідувач Маріанна КОЧЕНГІНА, канд. пед. наук) та Ресурсного центру з підтримки інклюзивної освіти (завідувач Інна МАЛАКЕЙ).

Мета: розвиток здоров'язберезувальної, психо-емоційної компетентностей та компетентності педагогічного партнерства педагогів закладів дошкільної освіти щодо забезпечення безпеки дітей у ЗДО.

Завдання:

- акцентувати увагу педагогів на психолого-педагогічних основах безпечного освітнього середовища в ЗДО;
- поглибити знання педагогів із питань педагогічної етики, культури ненасильницької комунікації та сформувати навички володіння техніками ненасильницького спілкування й попереджати насильство в ЗДО;
- удосконалити в педагогів здатність розпізнавати й запобігати формам та проявам насильства щодо дітей у ЗДО в сучасних умовах;

– надати науково-методичну допомогу педагогам щодо забезпечення безпеки дітей у партнерстві з батьками.

Очікувані результати: успішне вдосконалення та розвиток таких професійних компетентностей:

- здоров'язбережувальної (здатності організовувати фізично безпечне освітнє середовище);
- психо-емоційної (здатності до самоконтролю, саморегуляції та толерантної взаємодії);
- педагогічного партнерства (здатності до ефективної співпраці та комунікації в професійній діяльності).

Термін роботи: 2026 рік.

Форми роботи: науково-методичні вебсемінари, тематичний спецкурс-тренінг.

Керівник: Наталія КАПУСТИНА, методист Центру виховання та розвитку особистості КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти».

Цільова аудиторія: педагоги закладів дошкільної освіти

**План роботи постійно діючого семінару
«Забезпечення безпеки дітей у ЗДО» для педагогів закладів дошкільної освіти**

№ з/п	Тематика	Форма реалізації	Кількість годин	Термін проведення	Відповідальні
1.	Психолого-педагогічні основи безпечного освітнього середовища в ЗДО	Вебсемінар	3	Лютий	Наталія КАПУСТИНА Тетяна ЧОТІЙ
2	Педагогічна етика та культура ненасильницької комунікації	Тематичний спецкурс-тренінг	6	Квітень	Наталія КАПУСТИНА
3	Форми та прояви насильства щодо дітей: як розпізнати і запобігти	Вебсемінар	3	Жовтень	Наталія КАПУСТИНА Оксана ЗАЛІСЬКА
4	Партнерство з батьками у забезпеченні безпеки дітей	Вебсемінар	3	Листопад	Наталія КАПУСТИНА Світлана ЖДАНОВА
Усього годин			15		

Алла ОСТАПЕНКО

Людмила ЛУЗАН Маріанна КОЧЕНГІНА

Тетяна ГОРБЕНКО

Наталія КАПУСТИНА

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України «Про дошкільну освіту» № 3788-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3788-20>
2. Закон України «Про охорону дитинства». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14#Text>
3. Лист МОН України від 14.08.2020 №1/9-436 «Про створення безпечного освітнього середовища в закладі освіти та попередження протидії булінгу (цькуванню)» URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-stvorenniya-bezpechnogo-osvitnogo-seredovisha-v-zakladi-osviti-ta-poperedzhennya-i-protidiyi-bulingu-ckuvannyyu>
4. Наказ МОН від 28.12.2019 № 1646 «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0111-20#Text>
5. Наказ МОН України від 12.01.2021 № 33 «Про затвердження Базового компонента дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти) нова редакція»: URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-bazovogo-komponenta-doshkilnoyi-osviti-derzhavnogo-standartu-doshkilnoyi-osviti-nova-redakciya>
6. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми» від **04.06.2025 № 658**. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/658-2025-%D0%BF#Text>
7. Save the Children. URL: <https://www.savethechildren.net/>